

INDOKOLÁSOK TÁRA

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE 2024. április 9., kedd

Tartalomjegyzék

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásár	ról,
valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekről szóló 1/2024. (IV. 8.) OAH rendelethez	310
Végső előterjesztői indokolás a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel öss	szefüggő
hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló 2/2024. (IV. 8.) OAH rendele	ethez 310
Végső előterjesztői indokolás az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási	i jellegű
szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 11/2022. (XII. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló	
3/2024. (IV. 8.) OAH rendelethez	312

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett	
földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet módosításáról szóló 14/2024. (IV. 8.) AM rendelethez	313

IV. A Magyar Nemzeti Bank elnökének rendeleteihez, valamint az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásáról, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekről szóló 1/2024. (IV. 8.) OAH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásáról, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekről szóló 1/2024. (IV. 8.) OAH rendelet az atomenergiáról szóló törvény felhatalmazása alapján, a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásba vételére, nyilvántartásának felfüggesztésére és nyilvántartásból való törlésére, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekre vonatkozó rendeleti szintű részletes szabályokat tartalmazza.

Végső előterjesztői indokolás

a nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló 2/2024. (IV. 8.) OAH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 1/2022. (IV. 29.) OAH rendelet (a továbbiakban: NBSZ. R.) módosításának célja egy új felügyeleti koncepció alkalmazása az atomerőmű létesítési tevékenységre.

Az Országos Atomenergia Hivatalra (a továbbiakban: nukleáris biztonsági hatóság) számos kihívás vár a következő években a meglévő feladatai mellett: a Paks II. atomerőmű létesítési tevékenységének felügyelete, felkészülés a Paksi Atomerőmű további üzemidő-hosszabbítására, valamint esetlegesen más, új típusú atomerőművek (köztük SMR-ek) felügyeletére. A létesítési tevékenység kapcsán, a nukleáris biztonságot szem előtt tartva a jelenlegi hatósági rendszer felülvizsgálata és fejlesztése vált indokolttá annak érdekében, hogy a nukleáris biztonsági hatóság hatékonyan és a nemzetközi követelményekkel összhangban végezze a tevékenységét.

Az új felügyeleti koncepció célkitűzése a hatósági felügyelet hatékonyságának biztosítása, a nukleáris biztonság szintjének folyamatos fejlesztése, a hatósági felügyelet során a fokozatos megközelítés elvének szisztematikus érvényesítése, a rendszerelem szintű engedélyezés optimalizálása a létesítményi szintű engedélyezés erősítésével, az engedélyes irányítási rendszerének, belső folyamatainak, biztonsági kultúrájának, az engedélyesi felelősség alkalmazásának kiemelt ellenőrzése, valamint az ellenőrzések végrehajtásában harmadik fél bevonási lehetőségének megteremtése.

A célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen, hogy maradéktalanul érvényesüljön az engedélyesi felelősség, az új atomerőművi blokkok létesítése során a tervektől történő eltérések biztonsági hatás szerinti differenciált kezelése továbbra is megvalósuljon, a szükséges műszaki dokumentáció elérhető legyen az engedélyesnél, a felügyelethez szükséges információk legyenek folyamatosan biztosítottak a nukleáris biztonsági hatóság számára az engedélyesi jelentések és az aktuális, a létesítés tekintetében komplex információkat is tartalmazó távoli hozzáférés által. Elengedhetetlen továbbá, hogy az engedélyes megfelelő, megerősített minőségirányítási rendszerrel rendelkezzen, amely a nukleáris biztonsági szempontot elsődlegesként kezeli, és megfelel a létesítési életciklusszakaszból fakadó követelményeknek.

A felügyelet megteremtéséhez – az adott létesítményi életciklushoz – a hatósági eszköztár egyes elemeinek megfelelő mértékű használata szükséges (engedélyezés, ellenőrzés, értékelés, érvényesítés).

Az új atomerőművi blokkok esetében az NBSZ. R.-ben szükséges – a jelenlegi rendszerelem szintű felügyelet mellett – a rendszerszintű felügyelet megteremtése, továbbá a megfelelő megállítási/visszatartási pontok meghatározásának biztosítása.

Az új felügyeleti koncepció szerint az engedélyesek a jogszabályok betartásával, a saját belső szabályozó rendszerük szerint végezhetik a nukleáris biztonság szempontjából kisebb jelentőségű rendszerek és rendszerelemek (különösen alacsonyabb biztonsági osztályba sorolt rendszerek és rendszerelemek) gyártását és beszerzését. Ezen rendszerek és rendszerelemek esetében az adott folyamatról az engedélyesnek bejelentést kell tennie a nukleáris biztonsági hatóság felé, vagy tájékoztatást kell adnia a nukleáris biztonsági hatóságnak.

A hatósági felügyelet optimalizálása nem csökkentheti a nukleáris biztonságot. Az engedélyesnek megfelelő, a jelenlegihez képest megerősített minőségirányítási rendszerrel kell rendelkeznie, amely a nukleáris biztonsági szempontot elsődlegesként kezeli, és megfelel a létesítési életciklusszakaszból fakadó követelményeknek. A hatósági felügyelet optimalizálásából adódó új funkciókat az engedélyes minőségirányítási rendszerében meg kell jeleníteni.

A létesítési tevékenység felügyeletének optimalizálásához szükséges az ellenőrzések hangsúlyának áthelyezése is az engedélyes irányítási rendszerének, belső folyamatainak, biztonsági kultúrájának, engedélyesi felelősségének fokozottabb vizsgálatára. A nukleáris biztonsági hatóság ellenőrzésének tervezése érdekében az engedélyesnek biztosítania kell, hogy a nukleáris biztonsági hatóság online formában hozzáférjen az engedélyesi felelősségkörbe tartozó tevékenységekhez kapcsolódó dokumentációkhoz és adatokhoz.

Az érvényesítés terén a hatósági beavatkozási szintek és szankciók meghatározása fokozott jelentőséget kap.

A fokozatos megközelítés elvét alkalmazva, az auditokon való hatósági részvétel is új alapokra kerül, nagyobb hangsúlyt kap a létesítési tevékenységhez kapcsolódó auditokon történő hatósági részvétel. Nagyobb hangsúlyt kap továbbá az eltéréskezelések visszaellenőrzésének megvalósulása.

Az eddigi tapasztalatok alapján szükséges a sajátos építésügyi szabályok meghatározása az NBSZ. R.-ben. Így az építészeti kategorizáció alkalmazható lesz a létesítés alatt álló nukleáris létesítmények esetében is, továbbá az engedélyezések egyszerűsítése érdekében az átalakítási és építési engedélyezés egy eljárásban megvalósíthatóvá válik. Mivel az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló kormányrendelet nem alkalmazható nukleáris területen, az NBSZ. R. kiegészül az építésfelügyeletre vonatkozó követelményekkel. Az építési tevékenységeket érintő eltérések kezelésére kizárólag az építészeti kategorizáció lesz alkalmazható.

Az új felügyeleti koncepció szerint a nukleáris létesítmények létesítése során hatékonyabban jelenik meg az engedélyes részéről a harmadik fél bevonhatósága a műszaki ellenőrzések elvégzésére. E lehetőség részletszabályait külön elnöki rendelet tartalmazza.

Végső előterjesztői indokolás

az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 11/2022. (XII. 29.) OAH rendelet módosításáról szóló 3/2024. (IV. 8.) OAH rendelethez

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény módosításáról szóló 2023. évi CXXI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) megteremtette a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásának törvényi szintű szabályait. A jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezet nyilvántartásba vételére, nyilvántartásának felfüggesztésére és nyilvántartásból való törlésére, valamint az akkreditálás során érvényesítendő követelményekre vonatkozó rendeleti szintű részletes szabályokat az Országos Atomenergia Hivatal elnöke által kiadott rendelet tartalmazza.

A Módtv. szerint a jogszabály alapján feljogosított független ellenőrző szervezetnek a nyilvántartásba vételi eljárásáért, valamint a nyilvántartásban szereplés meghosszabbításáért igazgatási szolgáltatási díjat (a továbbiakban: díj) kell fizetnie. A díj mértéke az Országos Atomenergia Hivatal egyes közigazgatási eljárásaiért és igazgatási jellegű szolgáltatásaiért fizetendő díjakról szóló 11/2022. (XII. 29.) OAH rendeletben (a továbbiakban: OAH rendelet) határozható meg.

Az OAH rendelet módosítása a tárgyi hatály kibővítését és a díj meghatározását szolgálja.

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet módosításáról szóló 14/2024. (IV. 8.) AM rendelethez

A tervezett módosítás egyrészt az Európai Bizottság jóváhagyásával természetvédelmi célt már nem szolgáló Natura 2000 státuszt töröl az 5. mellékletből, másrészt biztosítja azt, hogy a Grassland-HU LIFE Integrált Projekt keretében Natura 2000 hálózaton kívül elvégzett földvásárlási, illetve élőhely-rekonstrukciós tevékenységek helyszínének Natura 2000 státuszba sorolása alapján a költségek elszámolhatóak legyenek. A LIFE projekttel érintett területek a magyar állam tulajdonában és a nemzeti park igazgatóságok vagyonkezelésében állnak.

A Petneháza 09/23 a és b alrészlet kiemelkedően értékes természetvédelmi szempontból, mivel az élőhelyrekonstrukciónak köszönhetően potenciálisan négy különböző gyeptípus termőhelyének ad otthont:

- 1. Nedvesrét (mocsárrét, kiszáradó kékperjés láprét)
- 2. Rétsztyepp (a nedvesrét és zárt homoki sztyepprét találkozási zónáját képező átmeneti élőhely)
- 3. Zárt homoki sztyepprét
- 4. Záródó homokpusztagyep

Az élőhely-rekonstrukció során 129 növényfaj betelepítését végezték el, amihez hasonló komplexitású gyeprekonstrukció ismereteink szerint európai szinten sem volt még. A terület közvetlenül csatlakozik a Daru-rét (HUHN20124) Natura 2000 területhez, amelynek részét képezi a jogszabály-módosítás után.

A Battonya 0227, 037/26, 037/40, 0135/1, 0135/2, 0169, 0219/2, 0219/8, 0225, 0242/3 helyrajzi számú ingatlanok közvetlenül csatlakoznak a Körös–Maros Nemzeti Park részét képező tompapusztai löszgyephez, amely fokozottan védett természeti terület. A terület felbecsülhetetlen értékét elsősorban az ország legnagyobb összefüggő, zonális helyzetű ősi löszpusztarét állománya (kiemelt közösségi jelentőségű élőhely) adja, amely egy alföldi löszháton, és nem szikes pusztai környezetben helyezkedik el. A földvásárlás a löszgyepen élő 272 edényes növényfaj, 130 gerinctelen állatfaj (közülük 11 védett), továbbá a fokozottan védett magyar földikutya élőhelyének kibővülését jelenti.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdésében, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-ában foglaltak alapján az indokolásnak a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában történő közzététele szükséges.